

Obracanje predstavnika Petritscha evroatlantsko (EAPC)

Visokog Wolfganga Vijecu za partnerstvo

Obracam vam se u kriticno vrijeme za Alijansu. Evropski i sjevernoamericki lideri suocavaju se sa prijetnjom rata u Makedoniji. Nakon 10 godina, nakon svih nasih nastojanja, svih nasih upozorenja, javlja se uzasan dojam da se isti prizori ponavljaju.

Jos jedan uzasan val brutalnog etnickog ciscenja i ocajnih izbjeglica bi bio dovoljan da se u kamen ugraviraju sve negativne konotacije rijeci "Balkan".

To bi takodje islo u prilog onima koji sanjare o novom Berlinskom kongresu na kojem bi velike sile koje se danas nazivaju medjunarodnom zajednicom prelistavale mape prije nego sto zacementiraju rjesenje potezom crvene olovke, dok bi se nacionalisticke vodje gromkim glasom citavo to vrijeme nadvikivale preko njihovih ramena. Ti samo-postavljeni "posteni posrednici" su ubijedjeni da se nakon takve konferencije svi mozemo mirno vratiti kuci.

Pisuci o Kongresu, historicar Norman Davies je istakao slijedece: "Nijedan balkanski narod nije bio pravilno zastupljen. Nijednom narodu nije ukazano dužno postovanješ. Stoga i nije iznenadjujuce sto su balkanski narodi ubrzo nakon toga poceli da tragaju za vlastitim, cesto nasilnickim rjesenjima."

Mislim da smo svi mi spoznali da to nije nacin, da se takva

“kratkoročnost” vrati poput bumeranga i pogodi nas upravo tamo gdje boli.

Nakon oklijevanja u Sloveniji, Hrvatskoj i tokom veseg dijela rata u Bosni i Hercegovini, uocili smo da se nasa rijec uzima u obzir kadgod zelimo reci “dosta”. Tako je bilo i sa Slobodanom Milosevicem na Kosovu.

Svi smo obeshrabreni dimom koji se nadvio nad Tetovo. Ali, dame i gospodo, sve dok postoje mnoge stvari koje je potrebno uraditi, ne mozemo reci da smo izgubili.

Proroci sudbine nakon potpisivanja Daytonskog mirovnog sporazuma 1995. godine imali su dosta toga sto im je davalo jake argumente. Dozvolite mi da vam ukratko prikazem stvarni napredak koji smo postigli u Bosni i Hercegovini, odnosno da vas upoznam sa svim dobrim vijestima koje se ne uklapaju u sliku CNN-a.

Prosle godine je registrovan povratak preko 67.000 izbjeglica i raseljenih osoba u podrucja u kojima cine manjinsko stanovnistvo. Radi se o gotovo dvostruko vecem broju od broja zabiljezenog u 1999. godini. Uz te brojke se uvijek moze dodati i znatan broj povratnika koje UN organizacija za izbjeglice nije registrovala. Ove godine je trend u porastu: UNHCR je zabiljezio preko 4000 slucajeva povratka u toku januara 2001. godine usporedbe radi, taj broj je u januara prosle godine bio ispod 1700.

Implementacija Aneksa 7 Daytonskog sporazuma pravo na povratak tece. Nacionalisticke poruke o podjeli gube na svojoj tezini kada je rijec o zastrasivanju naroda. SFOR je odigrao kreativnu, fleksibilnu i vitalnu ulogu u obezbjedjenju sigurnosti za povratnike i to u problematicnim podrucjima poput onih u Podrinju u istocnoj Bosni koja se nalaze pod kontrolom tvrdolinijasa. Interno provedena SFOR-ova anketa je pokazala da se mnogi obicni gradjani Bosne pribojavaju novog rata koji bi, prema njihovom ubjedjenju, izbio ubrzo nakon sto

bi se SFOR povukao. Cuvarima mira u sastavu SFOR-a se vjeruje i visoko su cijenjeni.

Po prvi put u zadnjih 10 godina Bosna i Hercegovina ima nenacionalnu vladu koja se zeli uhvatiti u kostac sa pravim problemima na koje nailaze obicni gradjani: reforme koje ce donijeti prosperitet i nova radna mjesta, kao i opredijeljenost za ubrzanje procesa povratka. Iako smo izbjeglicko pitanje pomakli s mrtve tacke, jos uvijek postoje na stotine hiljada izbjeglica koje cekaju na svoj povratak.

BiH pocinje funkcionirati kao cjelovita drzava. Prosle sedmice je Vijece ministara usvojilo 16 zakona koje sam bio primoran proglasiti u nekoliko proteklih godina s obzirom da su prethodne nacionalisticke adminstracije odbijale djelovati. Novi drzavni premijer Bozidar Matic je rekao da cinjenica da sam morao nametnuti zakonske propise predstavlja " sramotu za zemlju i trebali bismo ih brzo pretociti u nase vlastite zakone". Ovo je tek jedan primjer krupnih promjena u oficijelnom razmisljanju sirom Bosne i Hercegovine.

Ekonomске reforme vec idu u pravcu poboljsanja zivotnih uvjeta. Ugrozena kategorija starije populacije konacno prima penzije na vrijeme. Iako se radi o izuzetno skromnim iznosima, penzioni fondovi su sada u prilici da kazu da su samoodrzivi i povecavace se sa jacanjem privrede. Sve do januara penzioneri nisu nista primali. Zatvaranje Zavoda za platni promet koji su datirali jos iz doba komunizma i koji su sve do decembra prosle godine drzali monopol nad finansijskim transakcijama rezultiralo je padom cijene zaduzivanja sa 30 na 10 procenata, buduci da se komercijalne banke sada takmice koja ce privuci klijente.

Bez ikakvih iluzija: nacionalisti jos uvijek nisu otisli sa scene.

Novi predsjednik Vlade Republike Srpske, Mladen Ivanic, uspjesno je formirao tehnokratsku vladu, uprkos tome sto je

nacionalistička Srpska demokratska strana dobila mnoge glasove i utjecaj. U Federaciji Hrvatska demokratska zajednica ili HDZ BiH je pokušala napraviti korak ka rusenju Daytonskog sporazuma. Kao što vam je poznato, bio sam primoran da smijenim gospodina Antu Jelavica, što se i dogodilo ovog mjeseca, i to sa funkcije člana kolektivnog Predsjedništva BiH i kao predsjednika HDZ-a. Također sam zabranio trojici HDZ dužnosnika da obavljaju bilo koju javnu funkciju. To je uslijedilo nakon provokativnih mjera koje su poduzimali već nekoliko mjeseci. Među tim mjerama bila je i predizborna kampanja pod plastom "referenduma" na sam dan izbora u novembru prošle godine, kao i otvorena podrška dvojici notornih ratnih zločinaca koje je Sud u Hagu osudio prošlog mjeseca za zločine protiv čovječnosti.

Takve akcije koje poduzimaju grupe kao što je HDZ trebaju se shvatiti upravo u svome svjetlu. One su znak nemoci. HDZ se suočio sa radikalnim padom glasova u svoju korist za mandate u državnom parlamentu sa 360,000 1996. godine na svega 160,000 u novembru prošle godine.

Vrlo je teško podvući se pod kožu biraca iz reda srpskog ili hrvatskog naroda, ali zato se ipak čuje naša uključujuća poruka da oni imaju prava, da su u potpunosti zaštićeni kao građani u Bosni i Hercegovini, da bi od svojih vođa trebali tražiti radna mjesta i prosperitet.

Ono što povezuje nacionaliste u praktičnom smislu jeste strukturalna korupcija. Rijetko koja suza je prolivena nakon što sam bivšeg Premijera Vlade Federacije i višeg člana bosnjacke nacionalističke stranke SDA, Edhema Bicakčića, smijenio sa funkcije direktora Elektroprivrede u Federaciji. Protiv njega se sada vode četiri krivične istrage zbog prijevare i zloupotrebe službene dužnosti. Na sastanku HDZ-a održanom prošle sedmice su čak i oni koji su inače odani toj stranci navodno zapitkivali svoje vođe kako zamisljaju isplacivati plaće s obzirom na njihove anti-daytonske i nezakonite planove za uspostavu samouprave.

Znam da se stvari mogu mijenjati velikom brzinom, te stoga izuzetno pazljivo pratimo sva događanja na terenu. Želio bih istaknuti da se veliki dio našeg uspjeha pripisuje odličnoj saradnji koju sam uvijek imao sa komandantom snaga SFOR-a, Michaelom Dodsonom. On i ja smo u stalnom kontaktu, vrsimo konsultacije i donosimo odluke. Mislim da je upravo taj ujedinjeni front bio osnovni faktor u savladavanju izazova kojeg je pred nas stavio HDZ.

Nemamo uspjeha kadgod nismo izriciti. U Bosni i Hercegovini, u Hrvatskoj i u Saveznoj Republici Jugoslaviji postizemo uspjeh kad god međunarodna zajednica ima jedinstveno stajalište. Sve te države moraju saradjivati sa Sudom UN-a za ratne zločine; o granicama nema raspravljanja; više nećemo tolerirati krvavi nacionalizam iz 90-tih.

A u svom arsenalu imamo vrlo mocno naoružanje: san o integrisanju sa Evropom. Narodi u Jugoistocnoj Evropi se možda trenutno ne mogu dogovoriti, ali su zato složni u jednom svi žele postati članovi prosperitetne Evropske unije. Za njih će to biti dug put, ali on ipak mora biti više od slabe nade. To moramo i dalje predocavati konkretnim terminima, kao što to radimo, između ostalog, i u okviru Pakta o stabilnosti.

I moramo tako postupati: jer, na kraju, svi mi prisutni ovdje želimo vidjeti takvu Bosnu koja će biti u stanju da odigra integralnu ulogu u stabilnoj i prosperitetnoj Jugoistocnoj Evropi.

Hvala vam na pozornosti.